

EDİTÖRDEN

Yaşanan ekonomik kriz emekçiler için işsizlik, yoksulluk ve sefalet getirirken, kapitalist sistemin geniş kitlelerin önünde teşhirini de sağladı. Kapitalizmin ve hükümetin savunulacak bir yanının kalmadığı, smfsal çelişkilerin giderek derinleştiği bu dönemde yeni bir kıpırdanış için umut ışıkları doğdu.

İnsan, en verimli olduğu dönemde, en kısa sürede ve en az ücretle çalıştırılmak isteniyor; iş de tüketiyor, işsizlik de... Emegin 'birim zamanının alınıp-satıldığı' dönemde esnekleşmede sınır tanımayanlara karşı tarihe not düşüldü 1 Mayıs "Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü" adına... Mücadele 'insanca çalışma hakkı' için...

Sermaye cephesi hep daha fazlasını istiyor. İş Yasası'nın sağladığı 'esneklik' artık yetmiyor.. Yaşananlar; işverenin üzerindeki mali külfet daha da azalsın, kıdem tazminatı yükü hafifletilsin, yeni 'istihdam' paketleri açılınsın, "devlet daha az prim-vergi alsın" diye...

İşsizlik esnekleşmenin olmazsa olmazlarından! TÜİK Nisan ayında işsizlik oranını yüzde 15,5 olarak açıkladı. İşveren Dergisi bu açıklamayı beklercesine, kendisini 'istihdam' günahlarından arındırarak, "bu oranın gerçekte yüzde 19" olduğunu söylerken "aybımız daha büyük" mü demek istedi, yoksa "işsizlik kalkınmamızı artırır" mı demeye getirdi!

Bu gelişmeleri değerlendirerek, MSG çalışma yaşamında işçi sağlığı ve iş güvenliğini yok sayan 'daha esnek' modellerle karşı mücadele eden emekten yana tutumunu sürdürecektir, önümüzdeki dönemde de konunun can alıcı yanlarını gündem yapmaya devam edecek.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimlerinde çalışacak disiplinler adına Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 'hizmette' kusur etmeden her türlü hukuksal alt yapıyı hazırlıyor. Ancak, yasaların ve yönetmeliklerin pusulası hep aynı yönü gösteriyor. Emek sömürüsü...

Bu sayımızda yer verdiğimiz alanın tüm taraflarınca tartışılması gereken "İş Sağlığı ve Güvenliği Kamun Taslağı" ve "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik Taslağı" işyerlerinde daha iyi hizmet değil piyasa paylaşımına işaret ediyor.

Meslek hastalığı tespiti yapılmayan, ya da kayıtlara geçmeyen, mesleki kanserlerin ise hiç konuşulmadığı bu ülkede mesleki sağlık sorunlarının her geçen gün bir başka vahşi boyutuyla karşılaşmaktayız. Çok hızlı gelişen, tedavisi olmayan, ölümlü sonlanan bir meslek hastalığı olan ve yüzyılı aşkın zamandır bilinen silikozis 'kot kumlama' sektöründe 'fark edildi'.

Meslek Hastalıkları Listesi'nde 10 yıllık 'yükümlülük süresi' sonunda silikozis gelişebileceği belirtilirken, gerçek yaşam tüm bilinenleri alt-üst etti. Araştırmalar 'kot kumlama' işinde yükümlülük süresinin 18 aya kadar indiğini gösterdi.

Resmi ağızlardan 'gayri resmi' "silikozis nedeniyle 20.000'den fazla kişi sağlığını kaybedecek, binlerce ölüm bekleniyor..." söylemlerine karşılık, SSK istatistiklerinde; 2003-2007 arasında tüm işkollarında 1192 silikozis hastasının kayda geçtiğini, ancak hiçbirisinin ölümlü sonuçlanmamış (!) olduğunu görüyoruz. Bu yıllar arasında toplam 1917 meslek hastalığı görülmüş ve bu hastalıkların yüzde 62'si silikozis hastalığı.

Kapak fotoğrafındaki işçi Ruhat Yıldırım 15 yaşında kot kumlama işine başladı, 3 yıl çalıştı. Silikozis hastalığına yakalandı ve 24 yaşında (Şubat 2009) yaşamını yitirdi...

Sağlık Bakanlığı 'kot kumlama' işini yasaklarken, 'giysi ve kumaş dışı işlerde kum, silis tozu veya silika kristalleri içeren maddeler kullanılarak yapılan püskürtme işlemlerini' serbest bıraktı!

Silikozis sadece çalışma ortamında gelişir. Ancak yasa meslek hastalığı tanımını 'sigortalı' üzerinden yaptı. Bu tanıma uygun olarak Çalışma Bakanlığı sadece "çalıştığı işyeri tespit edilen hastalara sosyal güvenlik hakkı" vaat ediyor. Politika şudur; "kayıtdışı görme, meslek hastalığını görse de tespit etme".

Hastalanmalarına bakılmaksızın kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri sosyal güvenlik sisteminin görevidir. Yasa'da koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanmak için "prim ödeme şartı aranmayacağı" belirtiliyor ve "katılım payı alınmayacak hizmetler" arasında koruyucu sağlık hizmetleri de sayılıyor.

Silikozis hastalığı sadece koruyucu hizmetlerle önlenemez. Bu nedenle görevin ihmali sonucu gelişen mağduriyetlerin sorumluluğu devlete aittir. Meslek hastalığı durumunda işçinin tedavi giderleri ile kısa ve uzun vadeli mağduriyeti SGK tarafından karşılanır. İşçinin zarar görmesine neden olan çalışma koşullarını hazırlayan işverenin Çalışma Bakanlığı tarafından tespit edilip edilmemesi ayrı bir konudur.

Bu sayımızda mesleki solunum sistemi hastalıkları ve grupta en fazla görülen silikozis hastalığı, çalışma ilişkilerinin esnekleşmesinin iş kazalarına etkisi, sağlık çalışanlarında bel ağrısı konulu araştırmalara yer verdik.

Aramızdan ayrılışının birinci yılında Prof.Dr. Sudi Bülbül'e özel bir yer ayırmaya çalıştık.

Dostlukla...